

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om bildandet av det gemensamma företaget Artemis för genomförande av det gemensamma teknikinitiativet för inbyggda datasystem"

KOM(2007) 243 slutlig – 2007/0088 (CNS)

(2008/C 44/03)

Den 11 juni 2007 beslutade rådet att i enlighet med artikel 95 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ovan nämnda yttrande.

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som ansvarat för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 4 oktober 2007. Föredragande var **Gérard Dantin**.

Vid sin 439:e plenarsession den 24–25 oktober 2007 (sammanträdet den 24 oktober) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 127 röster för, 2 röster emot och 3 nedlagda röster:

1. Sammanfattning och rekommendationer

1.1 EESK ställer sig rent generellt bakom Europeiska kommissionens strategi. Kommittén anser att en nysatsning på investeringar i FoU är ett lämpligt sätt att förse de europeiska företagen med en säker referensram inom ramen för ett nytt instrument som gör det möjligt att få bukt med den splittrade gemenskapsfinansiering som finns för närvarande och undvika en ojämn fördelning på program som nästan gör det omöjligt att utvärdera de resultat som uppnåtts.

1.2 Kommittén stöder den avsikt som tillkännagetts att årligen redovisa resultaten av Artemis. Däremot beklagar kommittén frånvaron av en detaljerad redogörelse för funktions-sätt och resultat i fråga om de tidigare europeiska teknikplattformarna.

1.3 Enligt kommittén utgör det gemensamma företaget Artemis, som bygger på ett offentlig-privat partnerskap, en hörnsten för inrättandet av ett gemensamt europeiskt forskningsområde och ett viktigt bidrag till de europeiska företagens konkurrenskraft.

1.4 Genom att stödja förslaget vill EESK understryka vikten av den nyskapande strategi som föreslås i fråga om investeringar och som innebär att man för samman gemenskapens, företagens och medlemsstaternas resurser och FoU-strukturer.

1.5 När det gäller den nyskapande samarbetsformen, som kan visa sig innebära komplikationer i fråga om användningen av produkterna från den forskning som inleds, ser EESK positivt på att man lagt stor vikt vid och eftersträvat precision i fråga om de immaterialrättsliga frågorna i artikel 24 i förordningen om det gemensamma företaget.

1.6 Kommittén anser slutligen att följande är nödvändigt:

— En verklig förenkling av förfarandena, framför allt för att komma till rätta med det negativa inflytande som den administrativa komplexiteten har inneburit för tidigare FoU-program.

— Ett informationsprogram som bidrar till mobiliseringen av nödvändiga ekonomiska resurser.

— Genomförandet av yrkesutbildningsprogram som gör det möjligt att ge arbetstagarna de kvalifikationer som fordras för de arbetsplatser som Artemis kräver. Syftet är att skapa nödvändiga villkor för att kunna säkerställa det industriella ledarskapet inom denna strategiska sektor.

2. Inledning

2.1 Det aktuella förslaget till rådets förordning har som syfte att lansera de första europeiska offentlig-privata partnerskapen inom FoU-området. I förslaget redovisas ett av de två första gemensamma teknikinitiativen, nämligen teknikinitiativet för inbyggda datasystem ⁽¹⁾.

2.2 Syftet med de gemensamma teknikinitiativen är, allmänt sett, att ge branschen, forskningsorganen, medlemsstaterna och kommissionen möjlighet att helt eller delvis föra samman sina resurser till forskningsprogram med särskild inriktning.

2.3 I motsats till den traditionella strategin, som innebär att offentlig finansiering tilldelas projekt efter prövning från fall till fall, berör teknikinitiativen storskaliga forskningsprogram med gemensamma strategiska forskningsmål. Detta nya arbetssätt bör kunna skapa en kritisk massa för europeisk forskning och innovation, stärka det vetenskapliga samfundet inom de viktigaste strategiska områdena och harmonisera finansieringen av projekt för att forskningsresultaten ska kunna utnyttjas snabbare.

2.4 Genom förslaget skapas den rättsliga ramen för bildandet av Artemis, det gemensamma teknikinitiativet för inbyggda datasystem.

⁽¹⁾ Det andra teknikinitiativet berör innovativa läkemedel. Detta behandlas i yttrandet INT/363.

2.5 Det gemensamma teknikinitiativet Artemis behandlar de osynliga datorer (inbyggda system) som får många maskiner att fungera, från bilar till flygplan och telefoner via energinät och en mängd hushållsapparater, exempelvis tvättmaskiner, TV-apparater osv.

2.6 Enligt prognoserna kommer det att finnas mer än 16 miljarder integrerade processorer i världen år 2010, och fler än 40 miljarder år 2020. År 2010 kommer osynlig inbyggd utrustning och osynliga inbyggda system att utgöra 30–40 % av värdet hos nya produkter: inom hemelektronik 41 %, telekom 37 %, bilindustrin 36 % och hälsovårdsutrustning 33 %.

2.7 Den del av Artemis budget som läggs på forskning kommer att uppgå till sammanlagt 2,7 miljarder euro uppdelat på sju år. 60 % av finansieringen bör komma från näringslivet, 410 miljoner euro från kommissionen och 800 miljoner euro från medlemsstaternas program.

3. Bakgrund

3.1 Informations- och kommunikationsteknik (IKT) har en grundläggande ekonomisk och social betydelse och spelar en central roll i genomförandet av den reviderade Lissabonstrategin, där kunskaper och innovation inom gemenskapen lyfts fram som ett bidrag till ökad tillväxt och sysselsättning.

3.2 Man beräknar att de totala FoU-investeringarna i världen kommer att öka med ungefär 170 % under de kommande tio åren, men investeringarna i inbyggda system beräknas öka med 225 %, från 58 miljarder euro 2002 till 132 miljarder euro 2015 ⁽²⁾.

3.3 I EU utgör FoU i IKT cirka 18 % av de totala FoU-kostnaderna, vilket ska jämföras med 34 % i USA och 35 % i Japan ⁽³⁾. I förhållande till antalet invånare investeras i EU cirka 80 euro per person medan investeringarna ligger på 350 euro per person i USA och 400 euro per person i Japan. Forskning på området inbyggda system är en stor del av IKT-forskningen, och tilldelas i Europa 380 miljoner euro ur offentliga källor och mer än 50 % av företagets budget för IKT-forskning.

3.4 För att i framtiden kunna behålla en plats inom denna sektor med stor utvecklingspotential bör EU öka sina investeringar inom detta strategiska område och utnyttja investeringarna bättre i stället för att stödja sig på en forskningsstruktur som leder till en uppsplittring av satsningarna och dubbelarbete. EU:s företag förfogar för närvarande inte över någon struktur som gör det möjligt att utveckla den teknik och de standarder som krävs för att möta utmaningarna.

3.4.1 Generellt sett bromsas framstegen av bristande samordning av företagets FoU-målsättningar, dubbelarbete och ineffektiv användning av begränsade forskningskrediter.

⁽²⁾ Software Intensive Systems in the Future, IDATE/TNO, 2005.

⁽³⁾ Kommissionens meddelande "i2010 – Det europeiska informations-samhället för tillväxt och sysselsättning", Europeiska kommissionen, 2005.

3.4.2 Genom sitt förslag avser kommissionen att ändra på dessa förutsättningar.

4. Kommissionens förslag

4.1 Beslutet om bildandet av det gemensamma företaget Artemis, som behandlas i dokumentet KOM(2007) 243 har sin grund i beslut nr 1982/2006/EG om Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram som föreskriver ett gemenskapsbidrag till bildandet av långsiktiga offentlig-privata partnerskap på europeisk nivå på området vetenskaplig forskning.

4.2 Dessa partnerskap tar sig uttryck i gemensamma teknikinitiativ och utgår från verksamheten i de tidigare europeiska teknikplattformarna.

4.3 I sitt beslut 971/2006/EG om det särskilda programmet "Samarbete" ⁽⁴⁾ underströk kommissionen behovet av att inrätta offentlig-privata partnerskap, och man ringade in sex områden där gemensamma teknikinitiativ skulle kunna vara lämpliga för att ge ny fart åt den europeiska forskningen. Det gäller följande områden:

— Vätgas- och bränsleceller.

— Flygteknik och lufttransport ⁽⁵⁾.

— Innovativa läkemedel ⁽⁶⁾.

— **Inbyggda datasystem.**

— Nanoelektronik ⁽⁷⁾.

— Global övervakning för miljö och säkerhet (GMES).

4.4 Inom ramen för den allmänna strategin föreskrivs i föreliggande förslag till förordning (KOM(2007) 243) genomförandet av rådets förordning om bildandet av det gemensamma företaget Artemis för genomförande av det gemensamma teknikinitiativet för inbyggda datasystem.

4.5 Valet att bilda ett företag på ett så grundläggande område som "inbyggd intelligens" ingår i en strategi som omfattar bilsektorn, hushållsapparater, kommunikationsutrustning, styrsystem och kontorsutrustning.

4.6 Inom dessa sektorer förutspås att den redan stora betydelsen av inbyggda system för styrning av maskiner kommer att utvecklas avsevärt under de kommande fem åren: De inbyggda systemen kommer att svara för en allt större del av värdet hos slutprodukterna (upp till 35–40 %) och det totala antalet sådana system kommer troligtvis att uppgå till 16 miljarder år 2010 och mer än 40 miljarder år 2020.

⁽⁴⁾ EUT L 400, 30.12.2006, s. 1.

⁽⁵⁾ INT/369.

⁽⁶⁾ INT/363.

⁽⁷⁾ INT/370.

4.7 Valet att bilda ett gemensamt teknikinitiativ motiveras i huvudsak av viljan att skapa ett europeiskt program för forskning och utveckling som hjälper den europeiska ekonomin att uppnå en ledarställning i världen på området inbyggda datasystem. Sådana innovationer är nödvändiga inom sektorer som är centrala för konkurrenskraften och utvecklingen av de europeiska företagen.

4.8 Ett initiativ som Artemis är enligt kommissionen nödvändigt för att undvika det som har skett inom den europeiska industrin inom persondataområdet och Internet, där produktionen på grund av bristen på investeringar inom forskning och utveckling har flyttats utanför EU (till USA, Japan osv.).

4.9 Inrättandet av det gemensamma teknikinitiativet Artemis föregås av ett brett samråd med berörda parter och en rad initiativ och stora konferenser på gemenskapsnivå. Initiativets mål och uppdrag har på förhand granskats av universitet och företag som har bidragit till förslaget med sin sakkunskap inom området inbyggda datasystem. Medlemsstaterna har insett att framtidens utmaningar måste mötas på gemenskapsnivå.

4.10 Rättslig grund

Förslaget består av en radsförordning samt en bilaga med det gemensamma företags stadgar. Den rättsliga grunden är fördragets artikel 171. Det gemensamma företaget kommer att vara ett gemenskapsorgan. Budgeten faller under artikel 185 i rådets förordning 1605/2002, men rådet måste beakta initiativets särart – det är ett offentlig-privat partnerskap med ett väsentligt bidrag från den privata sektorn, minst lika stort som den offentliga sektorns bidrag.

4.11 Inrättande

De grundande medlemmarna av det gemensamma teknikinitiativet är Europeiska gemenskapen, företrädd av kommissionen, de deltagande medlemsstaterna, och Artemisia (en organisation som företräder ett stort antal företag och andra FoU-organisationer med verksamhet inom området). I stadgarna uppräntas en förteckning över möjliga medlemmar i det gemensamma företaget Artemis, bl.a. de länder som är associerade till sjunde ramprogrammet men som inte är medlemmar av EU, samt varje rättssubjekt som kan bidra till det gemensamma företaget Artemis syften.

4.12 Finansiering

Det gemensamma företaget Artemis ska enligt artikel 4 finansieras på följande sätt:

- Ett finansiellt bidrag från Artemisia på upp till 20 miljoner euro eller 1 % av de totala projektkostnaderna. Bidraget får dock inte överstiga 30 miljoner euro.

- Ett finansiellt bidrag från gemenskapen på upp till 10 miljoner euro.

- Bidrag in natura från Artemis medlemsstater.

FoU-verksamheten för den period som löper ut den 31 december 2017 ska finansieras på följande sätt:

- Ett finansiellt bidrag från gemenskapen på upp till 410 miljoner euro.

- Bidrag från Artemis medlemsstater som betalas ut direkt till forsknings- och utvecklingsorganisationer som deltar i forsknings- och utvecklingsverksamhet.

- Bidrag in natura från forsknings- och utvecklingsorganisationer.

4.12.1 För perioden fram till den 13 december 2013 blir kommissionens maximala bidrag 420 miljoner euro. Medlen kommer från det särskilda programmet "Samarbete" som genomför det sjunde ramprogrammet för forskning, teknisk utveckling och demonstration i enlighet med artikel 54.2 i rådets förordning nr 1605/2002. Ett belopp på 42,5 miljoner euro kommer att avsättas 2008.

4.12.2 Denna stora investering är motiverad med tanke på att de framtida resultaten av Artemis inom de berörda områdena kommer att utgöra viktiga referenspunkter för gemenskapens politik på alla områden, särskilt i fråga om miljö, transporter, energi och inre marknaden. Det kommer också att ge ett konkret bidrag till uppnåendet av Lissabonmålet om konkurrenskraft och Barcelonamålet om investeringar på forskningsområdet. Det föreslagna initiativet är en del av en ambitiös strategi som EU har utarbetat, och som bland annat omfattar förslaget att inrätta ett Europeiskt teknikinstitut.

4.13 Immateriella rättigheter

Artemis ska anta regler för spridning av forskningsresultat som vid behov säkerställer att immateriella rättigheter som härrör från FoU-verksamhet skyddas och att forskningsresultat används och sprids. Denna princip utvecklas i detalj i artikel 24 i förordningen om det gemensamma företaget.

4.14 Enligt kommissionen kommer bildandet av det gemensamma företaget Artemis att innebära följande objektiva fördelar för gemenskapen:

- Samordning av nationella insatser genom att man enas om gemensamma mål på EU-nivå som kommer att underlätta skapandet av ett europeiskt område för forskningsverksamhet kring inbyggda system.

- Större flexibilitet vid mobiliseringen av resurser från medlemsstater.

- Medlen från EU kommer att ge en hävstångseffekt genom att industrin och medlemsstaterna stimuleras att öka sina satsningar.
- Effektivt arbetssätt där man kombinerar fördelarna med olika EU-program samtidigt som nackdelarna med tidigare initiativ undviks.
- Ekonomisk effektivitet genom att man kortar ned den tid som krävs för att lansera ett projekt.
- En förbättring av den europeiska ekonomins konkurrenskraft genom att man snabbare kan omsätta forskningsresultat i färdiga produkter på marknaden.

5. Allmänna kommentarer

5.1 EESK ställer sig rent generellt bakom Europeiska kommissionens strategi. Kommittén anser att en nysatsning på investeringar i FoU är ett lämpligt sätt att förse de europeiska företagen med en säker referensram inom ramen för ett nytt instrument som gör det möjligt att få bukt med den splittrade gemenskapsfinansiering som för närvarande finns och undvika en ojämn fördelning på program som nästan gör det omöjligt att utvärdera de resultat som uppnåtts.

5.2 Som noterats ovan (punkt 4.2) utgår de gemensamma teknikinitiativen från verksamheten i de tidigare europeiska teknikplattformarna. Dessa uppnådde emellertid sällan det uppställda målet om en strategisk nystart för forskningen i Europa, bl.a. på grund av brister i ansvarsfördelningen mellan deltagarna. Inrättandet av de gemensamma teknikinitiativen tar sin utgångspunkt i detta partiella misslyckande när det gäller teknikplattformarnas roll, som i allt väsentligt var att bidra till branschens konkurrenskraft.

5.2.1 I kommissionens förslag saknas emellertid en mer detaljerad redovisning av det arbete som utträttats av de europeiska teknikplattformarna, anser EESK. Ingen redovisning sker, ingen hänvisning till resultaten ges och inga litteraturhänvisningar finns.

5.2.2 När det gäller de gemensamma teknikinitiativen stöder kommittén därför den avsikt som tillkännagetts att årligen presentera en rapport om det gemensamma företagens resultat och framsteg.

5.3 Enligt kommittén utgör det gemensamma företaget Artemis, som bygger på ett offentlig-privat partnerskap, en hörnsten för inrättandet av ett gemensamt europeiskt forskningsområde och ett viktigt bidrag till de europeiska företagens konkurrenskraft.

5.4 Tillgång till allt intelligentare system kan i framtiden på ett avgörande sätt bidra till framställningen av allt säkrare produkter och samtidigt till nya utbildningar och kvalifikationer på hög nivå som skapar nya och mer utvecklade sysselsättnings-tillfällen.

5.5 Genom att stödja förslaget vill EESK understryka vikten av den nyskapande strategi som föreslås i fråga om investeringar.

5.5.1 Det är faktiskt första gången som man i fråga om FoU-program får tillgång till medel inte bara från gemenskapen och företagen (vilket är ovanligt) genom Artemisia, utan också till resurser från de olika medlemsstater och FoU-strukturer som deltar.

5.5.2 När det gäller den nyskapande samarbetsformen, som kan visa sig innebära komplikationer i fråga om användningen av produkterna från den forskning som inleds, ser EESK positivt på att man lagt stor vikt vid och eftersträvat precision i fråga om de immaterialrättsliga frågorna i artikel 24 i förordningen om det gemensamma företaget.

5.6 För att uppnå målen och maximera utnyttjandet av de möjligheter som detta nya instrument innebär anser EESK emellertid att följande är nödvändigt:

- En verklig förenkling av förfarandena i alla skeden av de olika FoU-aktiviteterna, från valet av åtgärder till spridningen av resultat. Artemis bör ha huvudansvaret för dessa uppgifter. Den administrativa komplexiteten och den finansiella och institutionella osäkerheten bidrog till misslyckanden i de tidigare FoU-programmen.
- Ett brett informationsprogram om möjligheterna med företaget Artemis, bland annat om dess förmåga att mobilisera de nödvändiga ekonomiska resurserna genom nya finansieringsformer.
- Genomförandet av lämpliga yrkesutbildningsprogram som kan tillhandahålla den högkvalificerade arbetskraft som Artemis kräver vad avser FoU-kunskaper, något som kommer att vara av stort strategiskt värde för EU:s industriella framtid. Dessa kvalifikationer på hög nivå motsvarar det stora tekniska kunnande som fordras för de sysselsättnings-tillfällen inom FoU som skapas men utgör dessutom en broms för forskarflykten och samtidigt en nödvändig förutsättning för ett industriellt ledarskap inom dessa sektorer, som är av strategisk betydelse för Europeiska unionen.

Bryssel den 24 oktober 2007.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Dimitris DIMITRIADIS